

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Utdanningsdirektoratet
PB 2924 Tøyen
0608 OSLO

Deres ref
2006/106

Vår ref
200604004

Dato
30.01.2007

Oppdragsbrev nr. 06 om tiltak knyttet til individvurdering i skole og fag- og yrkesopplæring

Dette oppdraget gis blant annet på grunnlag av Utdanningsdirektoratets anbefalinger om elevvurdering i brev av 26. april 2006 til Kunnskapsdepartementet

En overordnet målsetting med Kunnskapsløftet er å øke læringsutbyttet for alle elever¹. Faglige og relevante tilbakemeldinger fra lærer, instruktører og medelever er en viktig del av læringsprosessen, og elevene har krav på informasjon om hvor de står i forhold til faglige mål. Det er derfor avgjørende at lærere har en vurderingskompetanse og vurderingspraksis som bidrar til å utvikle elevenes faglige kompetanse, og at elevene lærer seg å vurdere eget arbeid. Det skal derfor iverksettes en tiltakspakke på nasjonalt nivå som samlet sett skal bidra til et klarere regelverk, økt vurderingskompetanse på alle nivåer, en mer faglig relevant og rettferdig vurderingspraksis og bedre system for dokumentasjon av underveis- og sluttvurdering av elevene. For å sikre at tiltakene er godt forankret ber departementet om at aktuelle parter som skoleeier, lærer- og elevorganisasjoner og partene i arbeidslivet involveres i direktoratets prosess.

Dette oppdraget går over flere år. Enkelte av tiltakene planlegges innført allerede fra høsten 2007. Før skolestart 2009 skal departementet ha besluttet hvilke tiltak et helhetlig system for individvurdering skal inneholde og hvordan innføringen skal være. Fristene i de ulike delene av oppdraget er gitt nedenfor.

På bakgrunn av forskning og dokumentasjon er det etter departementets oppfatning fire hovedutfordringer på vurderingsfeltet:

¹ Benevnelsen *elever* brukes gjennomgående i dette brevet og omfatter lærlinger, voksne og andre lærende

1. Regelverket

Regelverket er et viktig virkemiddel for å kunne oppnå en rettferdig og likeverdig vurdering både underveis og tilslutt. Regelverket skal være klart og entydig og støtte opp under Læreplanverket for Kunnskapsløftet og målet om et økt læringsutbytte for alle elever.

Utdanningsdirektoratet bes om:

- som ledd i å tydeliggjøre sammenhengen i hele opplæringsløpet i grunnopplæringen, vurdere og eventuelt foreslå felles bestemmelser om vurdering for grunnskole og videregående opplæring.
- å vurdere og eventuelt foreslå endringer i forskriftens omtale av grunnlaget for vurdering med og uten karakter.
- å vurdere og evt. utarbeide forslag til felles karakterbeskrivelser for grunnskole og videregående opplæring hvor karakterskalaen beskriver mestring på alle karakternivåer. Dette gjelder ikke karakterskala for opplæring i bedrift og fag-/svenneprøve.
- å foreslå ulike modeller for hvordan sentrale bestemmelser om individvurdering kan gjøres mer tilgjengelig for brukerne. Dette kan for eksempel være generell omtale av vurdering i læreplanverket/²fagspesifikke bestemmelser om vurdering/ beskrivelse av konsekvenser av forskriftens bestemmelser i læreplanverket/ulike former for mykere styring (veiledninger, nettbaserte tips og råd, rundskriv osv).

Forslagene skal forelegges departementet før de sendes på høring.

Regelverket skal justeres i så få trinn som mulig. Dette for å unngå ressurskrevende prosesser for brukerne ved stadige regelendringer. De første endringene (kulepunkt to og tre) skal fastsettes før skolestart høsten 2007. De øvrige endringene skal fastsettes før skolestart 2009. Dette betyr at forslag fra direktoratet må være departementet i hende senest henholdsvis 10.07.07 og 01.05.09.

2. Vurderingskultur og vurderingspraksis

Det er godt dokumentert at mange elever, lærlinger og foresatte ikke får god nok informasjon om hvor de står i forhold til målene i læreplanverket og at mange møter for eksempel ungdomstrinnet med et urealistisk bilde av egen kompetanse. Departementet vil derfor at det prøves ut og vurderes ulike modeller som gir skoleeiere, skoleledere, lærere, elever og foresatte *felles referanser* når det gjelder hva som kjennetegner kvaliteten på måloppnåelse i fag, for eksempel hva som kjennetegner god kompetanse i faget. Beskrivelse av kjennetegn på høy måloppnåelse i faget vil i tillegg gi et tydelig signal om hva et høyt ambisjonsnivå innebærer. Målet er at dette skal gi en felles

² / = og eller

nasjonal retning og en mer faglig relevant og rettferdig vurdering av elevenes kompetanse i fag.

I tråd med Soria Moria-erklæringen og i lys av Kunnskapsløftet bes Utdanningsdirektoratet om:

- Å planlegge og iverksette en bredt anlagt utprøving av ulike modeller for kjennetegn på måloppnåelse i fag på trinn med kompetansemål. Utprøvingen skal iverksettes fra og med skoleåret 2007-2008 og omfatte et utvalg skoleeiere. Varighet på utprøvingen vil være to skoleår. Direktoratet skal rapportere om utprøvingen etter ett skoleår. Erfaringer skal vurderes, jf punkt 4 i dette oppdragsbrevet om følgeevaluering. Det er en forutsetning for utprøvingene at alle skoler som ønsker det kan benytte deler av materialet som prøves ut, ha tilgang til informasjon og erfaringer fra utprøvingen og mulighet til å dele egne erfaringer med andre.
- Å utvikle ulike verktøy/veiledningsmateriell som kan stilles til disposisjon for skolene (ikke prøver/tester) for vurdering som bygger på læreplanene for fag i Kunnskapsløftet og som inspirerer og støtter det lokale vurderingsarbeidet.
- Å kartlegge og vurdere opplegg for vurdering som allerede er i bruk i kommuner og fylkeskommuner, inkludert underveisvurdering av lærlinger og skriftlig vurdering uten karakter på barnetrinnet.
- Å gjennomgå de sentrale ordningene for sluttvurdering, herunder fag- og svenneprøver og evt. foreslå endringer. Denne gjennomgangen skal inkludere hvilken funksjon eksamen skal ha i forhold til standpunktvurdering.
- Direktoratet skal vurdere utvikling av et felles rammeverk som grunnlag for oppgaveutforming og felles rammer for sensorveiledninger, vurdering av elevens og lærlingenes prestasjoner og bruk av resultater ved lokalt og sentralt gitt eksamen, inkludert fag- og svenneprøver.
- Å kartlegge og vurdere erfaringer (omfang og innhold) med bruk av digitale verktøy i underveis- og sluttvurdering. Foreslå hvordan bruk av digitale verktøy og systemer i underveis- og sluttvurdering kan videreutvikles, inkludert bruk av digitale verktøy til eksamen og prøver.

Nye ordninger og nye verktøy skal gradvis kunne tas i bruk fra og med skoleåret 2009-2010, jf. side 1 i dette oppdragsbrevet. Eventuelle forslag til endringer i forskrifter som følge av de vurderingene som gjøres, og som skal fastsettes før skolestart høsten 2009, skal forelegges departementet senest 01.05.2009.

3. Vurderingskompetanse:

Behovet for kompetanseheving i individvurdering ved innføring av nye læreplaner er stort, og kompetansen er etter det en har brakt i erfaring også varierende.

Utdanningsdirektoratet får i oppdrag:

- Sammen med partene vurdere hvordan kompetanseutvikling i individvurdering kan tydeliggjøres som et nasjonalt prioritert område, herunder vurdere

øremerking av kompetanseutviklingsmidler til etterutdanning i individvurdering siste året i strategiperioden, jf. "Strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringa 2005-2008".

- Sørge for at strukturert kompetansebygging i vurdering og samarbeid mellom lærerutdanning, kommuner og fylkeskommuner, skoler og lærebedrifter blir en del av utprøvingen som er beskrevet i første kulepunkt under del 2.

4. Oppfølging av utprøvingen

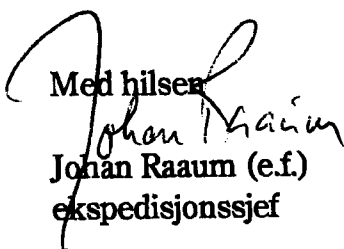
I forbindelse med den forskningsbaserte evalueringen av Kunnskapsløftet er det blant annet tildelt midler til et stort prosjekt som har individvurdering og tilpasset opplæring underveis i opplæringen som hovedtema. Direktoratet skal avgi delrapporter til departementet hvert år i prosjektperioden fra 2007-2011.

På den annen side finnes det begrenset med dokumenterte erfaringer i bruk av kjennetegn for måloppnåelse i Norge. Utdanningsdirektoratet bes derfor om at oppdraget med utprøving av ulike modeller for kjennetegn på måloppnåelse i fag på trinn med kompetansemål organiseres med en følgeevaluering. Formålet er å sikre dokumentert kunnskap og et godt grunnlag for beslutninger på nasjonalt nivå.

5. Økonomi og framdrift

Direktoratet skal levere et forslag til budsjett for oppdraget i 2007 innen 15. februar 2007. Midlene skal dekkes gjennom omdisponering av midler til kompetansehevingstiltak i prosjektet nasjonale prøver på kapittel 226. Omdisponeringen vil bli meddelt i et eget tillegg til tildelingsbrevet.

Med hilsen

Johan Raaum (e.f.)
ekspedisjonssjef

Kjersti Flåthen
avdelingsdirektør